

Maradni akkor is, amikor nem lehet

Történetem a XXI. század elején, Budapest XXI. kerületében, 21-én kezdődött. Csepelről csak óvodás kori emlékeim vannak, ahogy nagyszüleim kertjében rúgom a bőrt, a medencében pancsolok vagy éppen egy antikváriumba illő, hatalmas világlámpát lapozgatok (ekkor tanultam meg a világ zászlóinak nagy részét). Volt az udvar hátsó részben egy mászóka is, homokozóval. Nagyon jól jellemez engem, mint kisgyerek, hogy amíg az unokatesóim nyugodtan játszottak a homokozóban, eközben én felmásztam a mászóka legtetéjére, ezzel is feszegetve határait. Hogy nagyszüleim egy pillanatra se unatkozzanak mellettem, én a dolgok rendje és módja szerint le is estem. Elmondások alapján egy kamikaze gyerek voltam, szaladtam, ugrottam, neki mentem, elestem és újra. Igazándiból nincs okom panaszra megkaptam mindent, amire csak egy gyerkőc vágyhat. Pontosabban majdnem mindent...

Mert mint tudjuk, a törpök élete sem csak játék és mese. Az én életemből az apakép és egy igazi ízig-vérig apuka hiányzott. Talán, ekkor tájt még nem is tűnt fel ez a hiány, a rengeteg sok szép mellett, amit a családomtól kaptam. Az élethelyzet láttán, amibe belecseppentem, még egy igazi brazil szappanopera írója is megnyálná mind a 10 ujját. Volt itt elárult feleség, megalázott szerető, egy nárcisztikus örök gyerek, akit apának lehetne csúfolni, de valójában csak egy felelősséget nem ismerő szemfényvesztő, elszenvető gyerekek, ezekbe belesérülő családok és én, a mostohagyermek szerepében. Minden adott egy igazi traumatizált sorshoz, de lám mégsem így alakult.

Oviban nagyon szerettem volna egy kis tesót, egy olyan igazit, akivel tényleg együtt nővünk fel. Minden este imádkoztam, hogy kapjak egy kistestvért, de sokat kellett rá várni. Egyszer anyának méltatlankodva meséltem, hogy Ábelnek (ovis legjobb barátom) született egyből két kis tesója is, ikrek formájában, pedig nem is szokott imádkozni. De aztán, ahogy életem folyamán mindig, előbb utóbb teljesült az álomom és 5 éves koromban megszületett az öcsém. Anyával, öcsikémmel és apukájával Dunavarsányba költöztünk és ezzel egy másik nagy álomom is valóra vált, kertes házban lakhattam. Emlékszem, mikor még anyával ketten voltunk, ovi után mindig autókáztunk a kertvárosban és arról álmodoztunk, egyszer mi is egy ilyen szép családházba költözhetünk.

Életemben új fejezet kezdődött, amikor is az oviból elballagva búcsúznom kellett addigi barátaimtól. Ezután várt engem az iskola kapuja, egy új városban, új emberekkel és új kihívásokkal. Nagyon izgultam, mert tudtam, hogy az osztálytársaim sokan egy csoportba jártak, én pedig csak egy újonc gyüttment voltam. Talán életem egyik első igazi sikerének éreztem, amikor meglepően könnyen beilleszkedtem az osztályba. A gyerekekkel nem is volt gond, szerencsére mindenkivel jól kijöttem, viszont hamar rá kellett jönnöm, hogy én egyáltalán nem vagyok az a klasszikus „jó” gyerek. A tanulmányaim mindig rendben voltak, élveztem, hogy tanulhatok és örömmel töltött el a sok új tudás, viszont a magatartásommal akadtak gondok. Egyszerűen nem feleltem meg, annak az elvárásnak, amit a Kádár-korszakban szocializálódott tanárnénik támasztottak felém. Nem voltam én rossz gyerek, az erkölcsi irányítóm mindig a helyén volt, de a jó Isten nagy szájjal és valamiféle feltűnési viselkedéssel áldott meg. Nagyon érdekes visszatekinteni, mai fejemmel, mint pszichológushallgató, hogy ez mennyire nem az én hibám volt. Én csak egy figyelemre vágó, aktív gyerek voltam, akivel az elavult oktatási rendszerben nem igazán tudtak mit

kezdeni. Az egyetlen eszköz a tanárok kezében, a hírhedt kihúzás volt. Ez a következőképpen működött: egy füzetbe minden nap kaptunk egy darab pecsétet nap végén, viszont ezt a pecsétet a tanárnéni megvonhatta, attól a diáktól, akit úgy ítélte meg, hogy az nap nem viselkedett elég jól. Ilyen esetekben a pecsét helyére, egy tollal húzott vonal került, ergo kihúzás. Sok kihúzás árán, de kijártam az alsó tagozatot.

Az ember fia jogosan gondolhatná, hogy felsős koromra már megtanultam, hogy húzzam meg magam és maradjak csendben, de ez nem igazán így alakult. Nagyon furcsa kapcsolatom volt a tanáraimmal. Az elején mindenkinek szemet szűrt a gyerek, aki óra közben folyamatosan dumál és aki a széken állva énekel becsengetés után, kezében egy narancssal. Természetesen ezt nem igazán nézték jó szemmel, de idővel a többség megszeretett. Látták azt is, ahogy ez az elsőre rakoncátlan diák, őszinte érdeklődéssel és csillogó szemekkel kérdez minden órán. Látták azt is, hogy ha elvisznek versenyekre, rám bizony számíthatnak, mert nem veszem félvállról. Az általános iskola utolsó évében már többnyire minden rendben ment, de egy dolog a mai napig böki a csőrömet. No, nem azért, mert bármi jelentősége lenne hosszútávon, csupán nem bírom elviselni az igazságtalanságot. Nyolcadikban minden a továbbtanulás körül forog és ez az a furcsa év, amikor a félévi bizonyítvány számít igazán. Januárban jártunk, amikor is a matematika félévi jegyeiről döntött, az akkori matek tanárom. Ahogy a nevemhez értünk a naplóban, röviden, de annál kegyetlenebbül a következőt mondta: tudom, hogy tied lett az évfolyam második legjobb felvételi je és hogy ötös a valódi tudásod, de ezt most négyesre értékelem. Mindig is megvettem az iskolai osztályozás módját, mivel soha sem lettem kitűnő, annak ellenére, hogy az osztály legjobb tanulói között voltam mindig. Volt, amikor a technika, máskor a rajz 4-es választott el a kitűnőségtől. Viszont ez a nyolcadikos történet értette meg velem végleg, hogy mennyire üresek ezek a tanulmányi jegyek.

Következő teljesítményem, amire őszintén büszkén gondolok a mai napig, hogy saját érdemen bejutottam az ország egyik legjobb nyelvi gimnáziumába, ahová vágytam. Kezdetben nem tudtam élvezni ezt a sikeremet, mert nem találtam a helyemet. Egy önkép keresésben voltam és életemben először itt tornyosult fel bennem, az apa hiánya. Nagyon szenvedtem, de nem tudtam miért. Kihatással volt ez az iskolai életemre is és az első félév végén el akartam menni, egy másik iskolába. Egy részről a motiváció hiánya miatt, nem tanultam rendesen és az osztály egyik legképebbes gyerekéből, hirtelen sereghajtó lettem. A másik nagy bajom pedig az volt, hogy kiálltam a legjobb barátomért, aminek hatására vele együtt, engem is kiközösítettek. Nagyon nagy küzdelem volt és még most is büszke vagyok az akkori énemre, hogy minden nehézségen keresztül ment, akármennyire is fájt. Egy pszichológus segítségével elindultam egy olyan úton, amin nagyon sok fejlődés várt rám. A gimnáziumomat második évben már nagyon szerettem és újra magamra találtam. Az átlagom minden korábbit felülmúlt, az osztályközösségben rendeződtek a viszonyok és kialakult az a szoros baráti kör, ami még mai napig is az egyik legfontosabb támasz az életemben és újra kisütni látszott a Nap.

Talán túlságosan is filmbe illő, de ekkor ismertem meg a szerelmemet is, akivel mai napig jóban, rosszban együtt vagyunk és már több mint 5 éve boldogítjuk egymást. Alattam járt egy évvel és hát egy igazán romantikus történetünk is lehetett volna, viszont én ehelyett inkább csak ráírtam, hogy van-e kedve ismerkedni. A válasz annyi volt: Megpróbálhatjuk. Meg is próbáltam, az első élményem barátnőmmel kapcsolatban, hogy az iskolai bálon felkértem táncolni, viszont ő annyira zavarban volt, hogy nemet mondott. Mentségére szóljon, hogy még csak ismerkedtünk ekkor. Azóta, viszont álomszerűen alakul az életünk, közösen

minimál költségvetésből beutazzuk Európát és kívánni sem tudnék jobb útitársat, legjobb barátot, hallgatóságot, lelki támaszt és nem utolsó sorban lelkitársat. Hazugság lenne, azt állítani, hogy nem volt rengeteg fájdalom és nehézség is ezen az úton, de azt hiszem pont az adja a kapcsolatunk varázsát és erejét, hogy ennek ellenére is együtt maradtunk és mindent megoldottunk. Nagyon remélem, hogy ő lesz a gyerekeim anyja és hogy együtt tudjuk megélni életünk minden fontos pillanatát, de a jövőbeli tervekről, majd később.

Nem „csak” a legjobb barátaimat és a barátnőmet kaptam, szeretett gimnáziumomtól. Itt fedeztem fel, hogy számomra mennyire fontos a sváb származásom, mennyire szeretem a német nyelvet, és hogy bőven van még miben fejlődnöm. Életre szóló dolgokat tettek képzeletbeli batyumba, ezekben az években a tanáraim. Nem tudok elég hálás lenni, azoknak a tanáraimnak, akik látták bennem a lehetőséget és úgy viszonyultak hozzám, ahogy az nekem a lehető legjobb volt. Gimnáziumi osztályfőnököm egy olyan szellemiséget adott át, amit egy tankönyv vagy munkafüzet sem tud megtanítani és ez számomra mindennél többet jelent. Nagyon szerettem ezeket az éveket, 11. osztályban elindultam DÖK elnöknek. Hatalmas élmény volt, ahogy a barátaimból egy kampánycsapat szerveződött és az egész iskola, választási lázban égett. Voltak plakátok, jelölti viták, programok és hát a végén nyertünk. Még most is mosollyal tölt el, hogy mekkora sikerként éltük meg ezt akkor. Legnagyobb dobásunk talán az volt, amikor meghívtuk egy beszélgetésre Dr. Kiss Gergelyt, háromszoros olimpia bajnok vízilabdázót. Személy szerint nagyon élveztem, mert egy remek csapat jött össze a DÖK-ben és olyan munkát végeztünk önkéntes diákként, amire méltán lehetünk büszkék. A mandátumom, viszont csak 1 évig tartott, így végzős évem előtt döntenem kellett, hogy újrazok e. Nagyon sokat rágódtam rajta és nagyon nem volt egyszerű döntés, de végül nem indultam újra, mondván az érettségire koncentrálok majd.

Ez majdnem össze is jött, viszont utolsó évem októberébe belecseppentem a tanár-diák tüntetések kellős közepébe, mint szervező. Említettem már többször, hogy soha sem bírok a fenekem maradni és hogy elképesztően utálok az igazságtalanságot, így több sem kellett nekem, beletettem szívemet, lelkemet. Érettségi évében az ember általában tételeket dolgoz ki és tanul meg, a szalagavató táncra készül, és nyílt napokra jár. Én is így tettem, azzal az apró kiegészítéssel, hogy mindemellett tüntetéseket szerveztem, a rendőrséggel egyeztettem, az iskolám diákjait összefogtam, hogy közösen álljunk ki tanárainkért, az oktatásért és a leendő gyermekeink jövőjéért. Mindig is foglalkoztatott a közjóért tevés, de ez valami egészen új szintje volt az önkéntes aktivizmusnak. Tényleg úgy éreztük magunkat, mint a márciusi ifjak a Pilvax kávéházban. Egy szuper csapatnak lettem a részese, ami csak elszánt diákokból állt. Csináltunk social media megjelenést, molinókat, kitzűzőket, hangosítást szereztünk, megtanultuk hogyan kell biztosítani egy tüntetést, beszédeket mondtunk, az egész olyan volt mint egy csodálatos film. Ez volt a mi kis csoda projektünk. Mindezt tettük úgy, hogy emellett mindenki a gimnáziumba járt, diákmunkát végzett, próbált a család és a barátok porondján is helyt állni. Úgy működtünk, mint egy igazi komoly szervezet, gyűléseket tartottunk, szavaztunk, feladatköröket építettünk ki a csapaton belül, egy szóval megszerveztük önmagunkat. Nagyon sokszor éreztem úgy, hogy a saját hazámban nincs maradásom és ha én másképp látok bizonyos dolgokat, egy idő után bizony mennem kell, de ezen időszakban olyan összefogásnak és szeretetnek voltam tanúja, amit azóta is hordozok magamban. December volt, éjszaka már mínuszok repkedtek, amikor is jött a hír, hogy 8 tanárt kirúgtak, amiért élni mertek sztrájkhoz való jogukkal. Emlékszem mérhetetlen düh fogott el, ott álltam 19 évesen, az érettségi előtt, pont az nap derült ki, hogy a német nyelvvizsgám szóbeli része sikeresen megvan és mégsem tudok azzal foglalkozni, amivel egy

ilyen korú diáknak kellene. Nem kellett sok, estére már a Belügy Minisztérium épülete előtt is voltunk, egy szolid több ezres spontán tömeggel. Sosem feletem el azt az érzést, ahogy a színpadon álltunk, pár tucat diák, előttünk több ezer ember, a város sötéttségét telefonok vakújának sokasága törte meg és közben egy emberként énekeljük a „Mi vagyunk a Grundot”, még most is kiráz a hideg, ha belegondolok. Ezután hetekig tartó virrasztásba kezdtünk. Nagyon szürreális, de legalább ennyire szép élmény, hogy felvertük a kis sátrunkat a Belügy Minisztériumnál, tábortüzet raktunk és napról napra épült ideiglenes bázisunk. Az emberek tűzifával, forró levessel, fasírttal és mindenféle jóssággal láttak el bennünket. Esténként a tábortűz köré gyűltünk, előkerült egy gitár és közösen énekeltünk, egyik kedvencem a Ciao Bella volt, kicsit mi is partizánoknak érezhettük magunkat akkor és ott. Egy másik nagyon meghatározó élményem, amikor úgy nevezett ülő sztrájkot szerveztem gimnáziumomban. Ez alapvetően arról szólt, hogy a diákság egy része nem ment be órára, hanem helyette ellenállásból a folyosón ült transzparenszekkel, kitűzőkkel és persze kockás ingekkel. Az esemény adottságai eléggé lekorlátoztak bennünket szervezőket, hogy pontosan mit is szervezzünk, amivel fenntarthatjuk a diákokban égő tüzet és ne csak egy kis üldögélés legyen, ami tök demotiváló csak úgy magában. Visszatekintve ez nem volt a legjobb koncepció, de azt hiszem kihoztuk belőle a legtöbbet. Tartottunk beszédeket, skandáltunk és énekeltünk közösen. Az egész esemény egy igen szűk folyosóra koncentrált, de hatalmas sikernek könyvelhetjük el, mivel az iskola diákságának közel fele részt vett, ilyen korábban fakultatív program kapcsán még nem igen történt tanáraink elmondása alapján. Az egyik tanárnő, aki pont abban az évben tengette nyugdíjazás előtti utolsó hónapjait, sírva jött oda a mikrofonhoz és köszönte meg azt, amit aznap a diákoktól kapott. Elmondása szerint, sok évtizedes pályafutása során kevés ehhez fogható dolgot élt meg. Azt hiszem ennél nagyobb dicséret és visszaigazolás nem igen kell. Sajnos ennek az időszaknak is vége lett, a demonstrációkra már egyre kevesebben jöttek, a tűz halványult és nagyon közel került hirtelen az az érettségi nevezetű dolog. Nem először és nem utoljára kellett beletörődnöm, hogy nem tudtam olyanná formálni kicsiny kis hazámat, amilyen országot én a gyermekeimnek szánok.

Egész fiatal korom óta nyomaszt a dilemma, hogy menni vagy maradni. Én őszintén büszke vagyok magyarságomra és szeretnék itt élni. De ezzel párhuzamosan szeretnék egy egészséges társadalmat, felelősség teljes vezetőket, európai színvonalú egészségügyet, XXI. századi oktatást és egy előre mutató jövőképet is. Nagyon dühös és csalódott vagyok, amiért ez a két szempont üti egymás és döntésre készlet, egy olyan döntésre, ami arról szól, hogy melyikről mondok le. Végzős koromban el is határoztam, hogy a röghöz kötés elkerülése végett Bécsben folytatom egyetemi tanulmányaimat. Utánajártunk mindennek, személyesen körül is néztünk a városban, be is adtam a jelentkezésemet. Nagy eséllyel fel is vettek volna, de nem mentem el az utolsó körös felvételi beszélgetésre, mert édesanyámmal akárhogy osztottunk szoroztunk, a számok bizony makacs dolgok, a pénz pedig véges, úgyhogy ezen a ponton, ezt az álmod el kellett engedni. Panaszkodni azonban nem szeretnék, mivel Szegeden ugyanarra a szakra, pszichológiára felvettek és ez volt a legfontosabb cél.

3 évig még biztosan itthon ragadtam, ebből kell kihozni a maximumot. Gondoltam egy nagyot, ha én nem mehetek el a hegyhez, hozzuk ide a hegyet. Be is léptem egy politikai pártba, amely akkor indult, nem titkolt szándékom pedig naivan és kétségbeesetten az volt, hogy majd elhozzuk mi ide Ausztriát. Mintha még nem próbálkoztak volna előttem ezzel ezrek, visszatekintve mókás, hogy ezt komolyan elhittem, de talán még ma is bennem él a vágy, hogy képes legyek őszintén hinni ebben. Természetesen, ahogy az lenni szokott a

polgárosodást hirdető kispárt hamar fejjel a fölbe állt és ideje volt továbblépnem és elfogadnom, hogy itt bizony egyhamar nem lesz valódi társadalmi változás.

Hogy mit hoz a jövő? Sajnos nem tudom, de napról napra, azért dolgozunk és küzdünk barátnómmal, hogy német nyelvterületen próbálhassunk szerencsét. Rengeteg buktató és nehézség áll előttünk, de a jövőbeli gyerekeink iránt érzett felelősség miatt muszáj megpróbálnunk. Azt szeretnénk, hogy egy olyan életet tudjunk biztosítani majdani gyermekeinknek, amiben boldogságban, anyagi biztonságban és szeretetben nőnek fel. Ez már nem csak arról szól, hogy lesz e pénzünk nyaralásra vagy a legújabb cipőre, sokkal inkább arról, hogy olyan tudást kapnak-e a gyerekeink, amely valóban hasznos az életben, magabiztost nyelvtudást kapnak-e és nem utolsó sorban egy olyan környezetet, ahol nem kell elmagyaráznom a 6 éves gyereknek, hogy miért van a fél ország azzal kiplakátolva: HÁBORÚ! Ezzel párhuzamosan persze szeretnénk, ha ezt itthon is tudnánk biztosítani. Szeretnénk, ha gyerekek nem Skype nagyikkal nőnek fel és Magyarország nem egy nyári úticél számukra, hanem a hazájuk. Számomra fontos, hogy közel legyek a barátaimhoz, családtagjaimhoz és ehhez a közeget, amit az otthonomnak érzek, mert itt nőttem fel, ezt a nyelvet beszélem és erre a himnuszra vagyok büszke. Nagyon sokszor gondolkodom, hogy mit kéne tenni és rengetegszer szétfeszít az érzés, hogy nem vagyok elég jó a hazámnak, vagy talán túl jó vagyok. Én szeretnék tenni ezért a nemzetért, itthon szeretném sikereimet megélni és büszkének lenni rá, de nem akarok én lenni a Himnuszban a balsors. Voltam már eleget fekete bárány és balsors, elmondhatom nem jó buli. Miért kell mindig megvárni, hogy minden tehetséges embert szétfeszítsen teljesen ez az ellentmondás és végül rá legyen kényszerítve a disszidálás? Miért nem tudjuk megőrizni Karikó Katalint, Bartók Bélát és Márai Sándort? Miért csak utólag tudjuk őket megbecsülni és miért nem védjük meg büszkeségeinket akkor, amikor még szükségük lenne rá? Nagyon sokat gondolkozom, ezen és nem találok a választ, csak a kétségbeesést és a bizonytalanságot. Rengetegszer beszélgetünk erről barátnómmal, de nagyon sokszor úgy érezzük nem ért minket ez a társadalom, a korábbi generációk. Mintha a segély kiállításban is csak azt hallanák, hogy őket hibáztatjuk, de mentőövet nem dobnak, talán már túl késő is volna. Mintha nem tudnák elfogadni, hogy a szorongásaink és fájdalmaink nem ellenük irányulnak. Szeretném, ha mi lennénk az a generáció, akik az önismeret terén már egyel tudatosabbak és megpróbálnánk figyelni rá, hogy a több évtizede velünk élő sebeket és traumákat, a lehető legkisebb mértékben adjuk csak át a következő nemzedéknek.

Néha csak fekszem az ágyban, nézem a plafont és fejemben sorra ismétlődnek, ezek az ellenmondások, próbálok elvonatkoztatni és csak élvezni a pillanatot, de ez nem mindig sikerül. Ilyenkor veszek egy nagy levegőt és felteszem a jó Istennek a kérdést, hogyan lehetne maradni, akkor is amikor nem lehet?